

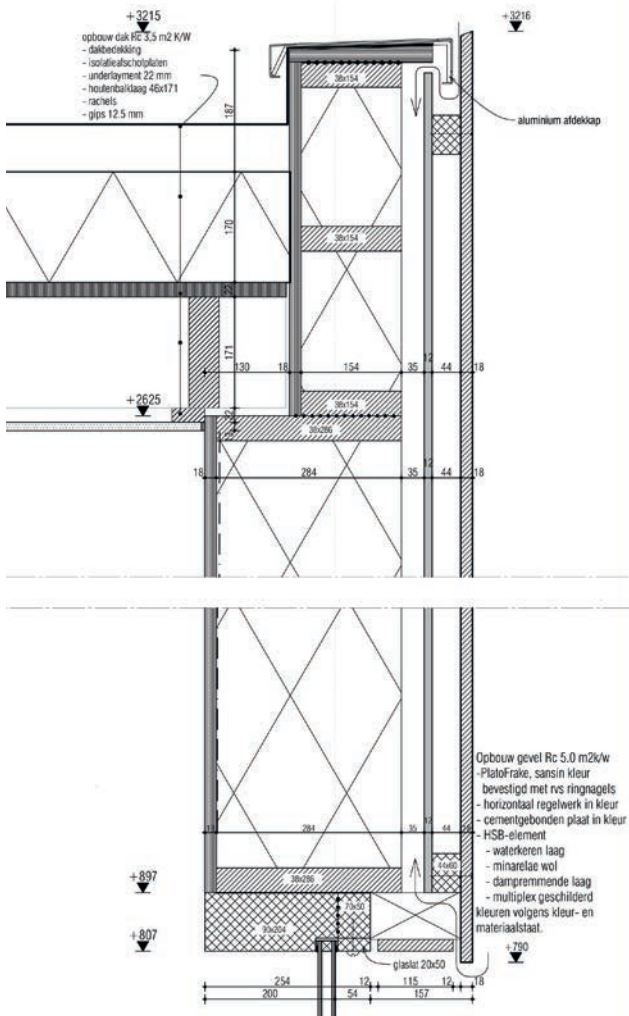

DE GEVEL VOORBIJ

BEDRIJFSPAVILJOENS DE NIJS WARMENHUIZEN

LEVS architecten ontwierp twee markante bedrijfspaviljoens voor bouwbedrijf De Nijs, tevens aannemer van dit werk. Ingenieuze gevelpatronen in Fraké Noir, strakke detaillering en robuuste kozijnen zijn nu meteen een visitekaartje: ze tonen het ambachtelijk vakmanschap dat hier al generaties wordt gekoesterd.

Detail gevel.

Het indrukwekkendst is de gang. Deze dient niet alleen als route naar de paviljoens, maar vooral als expositieruimte.

Plattegrond. **Legenda.**

1. Kantoor
2. Vergaderruimte
3. Pantry/repro
4. Technische ruimte
5. Gang
6. Toiletten
7. Tuin
8. Secretariaat
9. Directie/vergaderruimte

TEKENINGEN: LEVS ARCHITECTEN AMSTERDAM

De nieuwbouw valt alleen al op door z'n omvang: bijna 36 m breed, drie keer zoveel als het oude kantoor ernaast (rechts).

FOTO'S: ARCHITECTUURFOTOGRAFEN.NL / FEDEDE WEEFT

De nieuwbouw ging niet over één nacht ijs. In 2009 won LEVS architecten de opdracht, de feestelijke opening volgde pas in juni 2016. Het lange ontwerpproces had voordelen, zegt architect Jurriaan van Stigt: 'Nadenken over je huisvesting betekent nadenken over je organisatie. Als je daarvoor ruim de tijd neemt, ontdek je waar het echt om gaat. Dat is hier voortdurend gebeurd, en dat loont. Het uiteindelijke gebouw beantwoordt precies aan hoe de vakwereld in negen jaar is veranderd.'

BIM In 2009 wenste De Nijs nog nieuwbouw die het bestaande kantoor verving. Zo wilde men inspelen op wat er toen gebeurde, namelijk dat steeds meer uitzoekwerk naar aannemers werd doorgeschoven. De jaren daarna won echter het werken met BIM terrein. Architect, constructeur, installatieadviseur en aannemer werken nu allen een ontwerp uit in eenzelfde digitaal 3D-model. Dat vergt een andere aanpak, met veel denkwerk in een eerder stadium. Dit vroeg van De Nijs nieuwe huisvestingsplannen.

Flexibiliteit Het oude kantoorgebouw is toch gehandhaafd, een jaren 1980-ontwerp van architect prof. Piet Tauber, waarvan ook de prominente hoofdingang intact is gebleven. Uitbreiding bleef nodig, maar bescheidener. Daniëlle de Nijs, directielid van de vierde generatie: 'We hebben nu in Amsterdam een vergadercentrum ingericht voor BIM-vergaderingen met bouwpartners die dan niet naar Warmenhuizen hoeven rijden. De nieuwbouw hier biedt alles wat nog nodig was. Eén paviljoen om met partners aan BIM-projecten te werken, één voor de technische ondersteuning: administratie, ict.' Flexibiliteit is gewaarborgd: de paviljoens hebben een kolomvrije draagconstructie, zodat de indeling snel is aan te passen. Er kan nog worden uitgebreid met een derde paviljoen, en de gang langs beide paviljoens kan simpelweg worden verlengd.'

Fraké Noir Buiten presenteert de nieuwbouw zich bescheiden: een gesloten bouwwerk zonder eigen ingang waar je alleen binnenkomt via het oude kantoor. Dat pronkt des te meer, want het is opgeknapt naar oude glorie: met brede witte luifel, rode deur en kozijnen, en bekroond door een stoer bedrijfslogo tegen een pui van glimmend gelakt merbau. Toch valt de nieuwbouw op, alleen al door z'n omvang: bijna 36 m breed, drie keer zoveel als het kantoor ernaast. En vooral de open gevelbekleding in Fraké Noir is bijzonder. Dit is een exclusief houtproduct van Houthandel van Dam: niet-duurzaam Afrikaans limba via thermische modificatie verduurzaamd tot duurzaamheidsklasse 1. Het is fraai donkerbruin met zwarte nerven. Het wordt behoed voor vergrijzing dank-

zij behandeling met Sansin Enviro Stain Butternut, in combinatie met de brandvertrager Flame Delay PT, beide uitgevoerd door Leegwater Houtbereiding.

Expliciete wens De houten gevels waren een expliciete wens van de opdrachtgever. Daniëlle de Nijs: 'We zijn een bouwbedrijf, we werken met hout en dat wil je laten zien. In een eerder ontwerp waren ook de draagconstructie en daken van hout, maar toen trok het werk aan en had onze timmerfabriek niet meer zoveel tijd. De constructie is nu van staal, de daken van beton - materialen waarmee we uiteraard ook werken.' Het 'Fraké Noir' bevat haar zeer: 'Het is hard, in FSC-kwaliteit ruimschoots verkrijgbaar, en het vraagt zoals nu behandeld geen onderhoud. Er hoeft alleen soms een borstel overheen.'

Krachtig scherm LEVS stelde zich als voorname taak de gevel 'tekenend voor De Nijs' te maken. Robuust dus, strak in alle details. Stoere verticale delen Fraké Noir (139 x 18 mm, op alle gevels behalve de noordkant) zijn bovenaan afgeschuind; ze strekken zich uit over de daktrim. Hierdoor werkt het gevelhout als een krachtig scherm. Bijzonder kloek zijn ook de kozijnen, bijvoorbeeld in de zijgevels van de paviljoens. Het glas is in rank staal gevat met rondom forse planken Fraké Noir (240 x 40 mm). De onderkant sluit aan op mooie cortenstalen waterslagen, bovenaan is zonwering onzichtbaar in koofjes weggewerkt.

Handreiking De stevige kozijnmaat heeft nóg een doel: deze vormt tevens een handreiking naar het oude kantoor, waarvan de kozijnen precies even dik zijn, maar dan donkerrood. En andersom komt dat rood in de nieuwbouw terug, verrassend genoeg in de open gevelbekleding met extra brede naden (25 mm). Dat geeft aardig wat zicht op de cementgebonden platen erachter, waarop het gevelhout via regelwerk van onbehandeld western red cedar is bevestigd. Die achterplaten zijn karmijnrood. Dat

ONREGELMATIGHEDEN DIE WIJ NOORDER- LINGEN AL VLUIG 'FOUT' NOEMEN

geeft een zachte rode gloed, achter het donkere gevelhout, die nieuw- en oudbouw met elkaar verzoent.

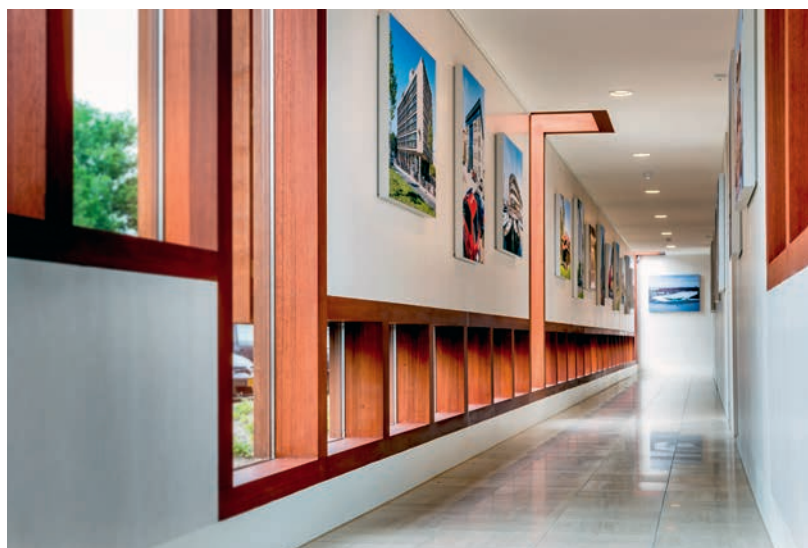
Silhouet De noordgevel is een verhaal apart. Deze vormt mede het gezicht van De Nijs; hij staat immers direct aan de parkeerplaats, pal naast het kantoor. LEVS bedacht hiervoor een speciaal gevelpatroon, zo ingenieus dat het bedrijf er z'n ambachtelijk vakmanschap echt moest bewijzen. Het basisidee was de verticale naden

FOTO'S: ARCHITECTUURFOTOGRAFEN.NL / FEDDE DE WERT

De kiem voor het patroon ligt bij het Malinese Dogon-volk. De door noorderlingen geconstateerde afwijkingen van een logische structuur beschouwen zij als iets moois.

Vakwerk van De Nijs: de bijna gevelbrede strook laaggeplaatste ramen is opgebouwd uit kozijnelementen van 5 m breed; en twee gevelhoge verticale glasstroken die bovenaan omslaan tot daklichten.

'Tekenend voor De Nijs': stoere open verticale gevelbekleding van Fraké Noir.

onderbreken. Vandaar óók horizontale naden, maar daarvoor moest wel een reden zijn. Zo ontstond het idee delen van drie verschillende breedtematen (89/114/184 x 18 mm) met wisselde lengtes. Het resultaat is fascinerend. Over de hele gevel loopt een horizontale naad die geregeld verspringt. Het is of iemand met een pen er het silhouet van een stad over heeft getekend. Het mooist: rond die horizontale naden, bij al die verspringingen, ontmoeten steeds verschillende aantallen planken elkaar. Soms zijn er aan de onderkant van de horizontale naad slechts smalle planken, en erboven slechts brede (of andersom). Maar het komt ook voor dat de plankbreedtes zowel boven als beneden wisselen of een verloop vertonen: van smal naar breed, of andersom.

Dogon De kiem voor dit patroon ligt in Afrika. Dat komt doordat ook LEVS een bedrijf met familiewortels is, wat tot uitdrukking komt in een speciale band met het Dogonvolk in Mali. In de voetsporen van zijn ouders Joop en Gonny komt Jurriaan van Stigt daar vaak en graag, deels om deze mensen en hun cultuur te ondersteunen, deels om van hen te leren en er ideeën op te doen. Het gevelpatroon van de noordgevel is rechtstreeks geënt op de Dogon. Van Stigt: 'Zij maken handgeweven stroken textiel, waarmee ze grote doeken vervaardigen. Daar zitten altijd onregelmatigheden in die wij noorderlingen al vlug 'fout' noemen. De Dogon zien dat anders, afwijkingen van een logische structuur beschouwen zij veeleer als iets moois. Dat effect wilde ik hier ook bereiken.'

3D Westerse verworvenheden hielpen wel. Dit project was voor LEVS het eerste dat tot stand kwam via het BIM-model, en dat bleek gunstig. Merkwaardig genoeg, want je zou denken dat het uittellen van al die planken tot precies passende patronen slechts tweedimensionale vaardigheden vraagt. Maar nee: 'Als je het gevelpatroon in een 3D-model hebt ingevoerd, kun je erlangs bewegen en de gevel vanuit verschillende hoeken bekijken. Zo zie je wat wel en niet werkt. We ontdekten bijvoorbeeld dat we bij de verticale ramen de horizontale naad aan weerszijden op precies dezelfde hoogte moesten zetten. Eerst denk je: "Niet doen, dat haalt de beweging eruit." Maar de computer bewijst hoe het werkt: als ze niet op dezelf-

de hoogte staan, valt de lijn rond de ramen uiteen. We hebben veel met 3D geëxperimenteerd om dit patroon te kunnen componeren.'

Grote foto's Binnen is de nieuwbouw een reuze aanwinst. De paviljoens bieden veel ruimte, met weldadige maatvoering en ze zijn strak vormgegeven. Het indrukwekkendst is de gang: 36 x 2 m, circa 3,5 m hoog. Deze dient niet alleen als route naar de paviljoens, maar vooral als expositieruimte. Er hangen grote foto's van gerealiseerde bouwwerken. Bezoekers en bouwpartners kunnen op weg naar een vergaderruimte meteen bestuderen wat De Nijs zoal kan. Dit vroeg veel muuroppervlak, dus weinig ramen. Dat verklaart de gesloten indruk die deze gevel buiten maakt. Maar binnen wacht juist daardoor een verrassing: de gang is heel licht. Hieraan draagt de fraaie wandbekleding van gewitewasht berkentriplex bij, maar het is vooral te danken aan de schitterende ramen die wel degelijk zijn aangebracht.

Puzzelstukken En juist ook deze ramen zijn zo uitgevoerd, dat ze haast meer nog dan de foto's het vakmanschap van De Nijs demonstreren. Neem de bijna gevelbrede strook laaggeplaatste ramen: deze is opgebouwd uit kozijnelementen van 5 m breed, in de eigen timmerfabriek vervaardigd, en ter plaatse als puzzelstukken in elkaar gestoken. En dan zijn er twee gevelhoge verticale glasstroken die bovenaan omslaan tot daklichten. Al deze kozijnen zijn zo robuust als meubelstukken en de perfecte kleurstelling maakt het af: het kozijnhout binnen is nauwelijks te onderscheiden van het Fraké Noir buiten, maar heus afkomstig van een andere boomsoort: beuken. •

HILDE DE HAAN

CO₂-VOETAFDruk

In het project is onder andere 6 m³ Fraké Noir toegepast. Dit betekent een CO₂-vastlegging van **4.647 kg**. Het compenseert de uitlaatgassen van een middenklassenauto over **30.980 km** of het jaarlijkse elektragebruik van **5 huishoudens**.

Locatie: Oude Wal 21, Warmenhuizen **Opdrachtgever/aannemer:** Bouwbedrijf M.J. de Nijs en Zonen Warmenhuizen (*denijs.nl*) **Ontwerp:** LEVS architecten Amsterdam (*levs.nl*); Marianne Loof, Adriaan Mout, Jurriaan van Stigt **Constructeur:** Van Rossum Raadgevende Ingenieurs Almere (*vanrossumbv.nl*) **Landschapsontwerp:** Vos Tuin en Landschap Winkel (*vostuinenlandschap.nl*) **Fraké Noir:** Houthandel Van Dam Bunnik (*frakenoir.nl, hout-handelvandam.nl*) **Behandeling Fraké Noir:** Leegwater Houtbereiding Heerhugowaard (*leegwater.nl*) **Oppervlak (bvo):** 600 m² **Bouwperiode:** Mei 2015 - mei 2016 **Bouwkosten:** Niet openbaar